

๕. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ของกรมปศุสัตว์

๑. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน ทรงคิดค้นเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกรไทยที่มีพื้นที่จำกัดและประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง น้ำท่วมในฤดูฝน

เกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการจัดการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นแหล่งน้ำ ปลูกข้าว ปลูกพืชสวน พืชไร่ ที่อยู่อาศัย ฝักสวนครัว เลี้ยงสัตว์และอื่นๆ เป็นการบริหารทรัพยากรในระบบการเกษตรบนพื้นที่หนึ่งๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลทั้งคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย จึงจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้น เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจได้นำพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง โดยสอดคล้องตามภูมิสังคม มุ่งหวังจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอก สร้างความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืนในการทำการเกษตร บูรณาการกิจกรรมของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนเกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยกรมปศุสัตว์จัดปัจจัยการผลิตสำหรับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรนำแนวทางทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ของเกษตรกร

๒.๓ เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีรายได้เสริม

๒.๔ เพื่อส่งเสริมเกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่เลี้ยงปศุสัตว์เป็นอาหารลดรายจ่ายและจำหน่ายเพิ่มรายได้

๓. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่แปลงเกษตรของเกษตรกร ๘๘๒ อำเภอ ๗๗ จังหวัด ทั่วประเทศ

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรที่สมัครใจ และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพื้นที่ ๘๘๒ อำเภอ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๙ ถึง กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐

๖. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

๖.๑ สสำรวจเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามรายจังหวัด รวม ๗๐,๐๐๐ ราย กรมปศุสัตว์ให้การสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ปีกรายละ ๑ ชนิดสัตว์ เพื่อเป็นพื้นฐานการผลิตอาหารโปรตีนในครัวเรือน เหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม โดยกำหนดเงื่อนไข ดังนี้

๑) เกษตรกรสร้างคอกสัตว์พื้นที่ ๔ ตร.ม. พื้นที่ปล่อย ๔ ตร.ม./ตัว (สามารถปรับให้เหมาะสมตามรูปแบบการเลี้ยงและพื้นที่ของเกษตรกร) พื้นที่น้ำไม่ท่วม สามารถป้องกันการรบกวนจากสัตว์อื่น

๒) เกษตรกรปลูกพืชหรือจัดหาพืชหรือวัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นอาหารสัตว์เสริม เช่น ใบหม่อน พันธุ์หญ้า และถั่วอาหารสัตว์ กระจิน เศษพืชผัก ข้าวเปลือก รำ ปลายข้าว เป็นต้น

๓) เกษตรกรมีความตั้งใจในการเลี้ยงสัตว์ จัดบันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์มตลอดการเลี้ยง ไม่นำสัตว์ไปฆ่าขาย ในช่วงที่ยังให้ผลผลิต

๔) สำหรับเกษตรกรที่มีฐานะยากจน มีความต้องการเลี้ยงโค-กระบือ มีความพร้อมและความเหมาะสม กรมปศุสัตว์จะพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบและสัญญาเช่าเพื่อการผลิตของโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

๖.๒ ผังอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่กรมปศุสัตว์เป็นเจ้าภาพ

นำเกษตรกรในความรับผิดชอบศึกษาดูงานแปลงต้นแบบที่มีความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการที่สอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๖,๗๘๓ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เงิน ๑,๐๑๗,๔๕๐ บาท (ประสานงานกับ SC ขอรายชื่อเกษตรกร)

๖.๓ ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนเกษตรกรต่อราย ดังนี้

๑) พันธุ์สัตว์ เลือก ๑ ชนิด
- ไก่พื้นเมือง/ไก่ลูกผสม/เป็ดเทศคละเพศ อายุไม่ต่ำกว่า ๖ สัปดาห์ ๕ ตัว
- ไก่ไข่/เป็ดไข่เทศเมีย อายุไม่ต่ำกว่า ๖ สัปดาห์ ๕ ตัว
๒) วิตามินและยาปฏิชีวนะยาลายพยาธิ
๓) ข้าวเปลือกอาหารสัตว์ ๑๐ ก.ก. หรือ อาหารไก่ไข่ ๕ ก.ก.
๔) พันธุ์พืชอาหารสัตว์ (กระถิน เนเปียร์)**เฉพาะรายที่ต้องการ

๖.๔ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้คำแนะนำการเตรียมความพร้อมรับสัตว์ปีก จัดทำคอกสัตว์ปีก ปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารเสริม การจัดการเลี้ยงดู บันทึกข้อมูลบัญชีฟาร์ม ให้คำแนะนำเกษตรกรบันทึกผลการเลี้ยง รายรับรายจ่าย และผลผลิตที่ได้

๖.๕ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดติดตามให้คำแนะนำเกษตรกร รายงานผลการดำเนินงานให้กรมปศุสัตว์ทราบเป็นประจำทุกเดือน

๖.๖ สำนักงานปศุสัตว์เขต กำกับติดตาม แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำบูรณาการการดำเนินงานภายในเขต

๗. งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

จำนวน ๔๒,๐๕๔,๙๕๐ บาท แบ่งเป็นงบปกติของกรมปศุสัตว์ ๒๖,๔๔๐,๕๕๐ บาท ประชากรรัฐ ๑๕, ๖๑๔,๔๐๐บาท ดังนี้

รายการ	ราย	ต่อราย	รวม	วงเงิน(บาท)	แหล่งงบประมาณ
๑.พันธุ์สัตว์	๗๐,๐๐๐		๓๕๐,๐๐๐	๒๑,๐๐๐,๐๐๐	
- ไก่พื้นเมือง/ลูกผสม/เป็ดเทศคละเพศ	๑๗,๙๕๒	๕	๘๙,๗๖๐	๕,๓๘๕,๖๐๐	งบอุดหนุน สพพ.
เป็ดไข่(เทศเมีย) (ตัว)					
- ไก่ไข่เทศเมียอายุ ๖ สัปดาห์ (ตัว)	๕๒,๐๔๘	๕	๒๖๐,๒๔๐	(๑๕,๖๑๔,๔๐๐)	ประชากรรัฐ
๒.อาหารสัตว์ (ข้าวเปลือก ๑๐ ก.ก./อาหารไก่ไข่ ๕ ก.ก.) ระยะปรับตัว	๗๐,๐๐๐	๑๐	๗๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	งบอุดหนุน สพพ.
๓.พันธุ์พืชอาหารสัตว์ เนเปียร์	๗๐,๐๐๐				งบปกติ สอส.
- เมล็ดกระถิน(กรัม)		๕๐	๓,๕๐๐,๐๐๐		
๔.วัคซีนเวชภัณฑ์				๗,๐๘๗,๕๐๐	งบปกติ สคบ.
- วิตามินยาปฏิชีวนะ(ราย)	๗๐,๐๐๐	๑๐๐	๗๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	
- วัคซีนอหิวาต์สัตว์ปีก (ตัว)*	๓๕๐,๐๐๐		๓๕๐,๐๐๐	๘๗,๕๐๐	
๕.คู่มือคำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ปีก	๗๐,๐๐๐	๕	๗๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	งบปกติ กพก.

รายการ	ราย	ต่อราย	รวม	วงเงิน(บาท)	แหล่งงบประมาณ
๖.ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม - สร้างองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการฯ	๖,๗๘๓	๑๕๐		๑,๐๑๗,๕๕๐	งบปกติ กสส.
๗.ค่าเบี้ยเลี้ยง+น้ำมัน - ขนส่งพันธุ์สัตว์ติดตามงาน	๗๐,๐๐๐	๑๐๐	๗๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	งบปกติ สฟส.
รวมกรมปศุสัตว์ รวมพระราชัฐ รวมทั้งโครงการ				๒๖,๔๔๐,๕๕๐ (๑๕, ๖๑๔,๔๐๐) ๔๒,๐๕๔,๙๕๐	

หมายเหตุ ๑.งบประมาณโรงเรียนเกษตรกรเตรียม

งบประมาณเงินอุดหนุน ๒ รายการ (รายละเอียดแผนการผลิตและงบประมาณตามตาราง)

- ๑) ค่าพันธุ์สัตว์ปีก ๘๗,๗๔๐ ตัว สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ดำเนินการ
- ๒) ค่าอาหารสัตว์ปีก ข้าวเปลือก ๑๐ ก.ก. หรืออาหารสำเร็จรูป ๕ ก.ก.ต่อราย สนง.ปศจ.ดำเนินการ

๘. หน่วยงานดำเนินงาน

หน่วยงานหลัก กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

หน่วยงานสนับสนุน สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กองแผนงาน สมาคมผู้เลี้ยงไก่ไข่ และประชากรรัฐภาคปศุสัตว์(บริษัทเอกชน ๑๗ แห่ง)

๙ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้นำไปปฏิบัติจริงอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

๙.๒ เกษตรกรได้รับความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการทำมาหากิน การประกอบอาชีพ ให้มีศักยภาพในการพึ่งตนเอง โดยสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

- เกษตรกรมีอาหารโปรตีนบริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ ส่วนที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม ช่วยลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ของครัวเรือน

- มีการเพาะขยายพันธุ์สัตว์ปีกเพื่อเลี้ยงต่อเนื่องในปีต่อไป ลดการพึ่งพาภายนอก

- มีมูลสัตว์เป็นปุ๋ยของพืช เป็นอาหารปลา ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีความเกื้อกูล

ในพื้นที่สิ่งแวดล้อมสมดุล ยั่งยืน

๑๐. ผลผลิต (output)

ผลผลิต (output)	ตัวชี้วัด
๑) จำนวนเกษตรกรที่น้อมนำทฤษฎีใหม่ไปปฏิบัติ	๗๐,๐๐๐ ราย
๒) จำนวนสัตว์เพิ่มขึ้น	๔๔๐,๐๐๐ ตัว
๓) มีมูลสัตว์ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและเป็นอาหารปลา	๓๐๐ ตัน

๑. ผลลัพธ์ (Outcome)

ผลผลิต(Outcome) (output)	ตัวชี้วัด
๑.ระบบการผลิตการเกษตรเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปเป็นระบบผลิตทฤษฎีใหม่	๗๐,๐๐๐ แห่ง
๒. เกษตรกรได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานปศุสัตว์ <u>ลดรายจ่าย</u> - ค่าอาหารโปรตีนบริโภคในครัวเรือน - ค่าปุ๋ยในการผลิตพืช <u>เพิ่มรายได้</u> - มีรายได้เสริมจากการทำปศุสัตว์(จำหน่ายไข่หรือพันธุ์สัตว์) <u>ยั่งยืน</u> - จำนวนสัตว์ในพื้นที่เพิ่มขึ้นจากการเพาะขยายพันธุ์	๑,๐๐๐ ฟอง/ครัวเรือน ร้อยละ ๒๐ ๒,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน ๓๐ ตัว/แม่